

Entrevista a Àngel Luna, alcalde d'Alacant

“Assistim a un agreujament del problema Alacant-València”

Àngel Luna (Madrid, 1953), alcalde d'Alacant des del 1991. El partit el va enviar a pacificar la plaça d'Alacant, que era escenari d'una disputa domèstica, i les circumstàncies electorals han convertit la ciutat que presideix en banc de proves d'una dreta amb més ganes que escrúpols.

Li cau el Benacantil, els joves se li subleven... ¿què passa? ¿És víctima d'algun malefici, senyor alcalde?

—Amb el Benacantil hi ha problemes que es van detectar fa més d'un any, quan vam encarregar un estudi a l'Institut Geològic i Miner d'Espanya. Els problemes procedeixen de 1709, de l'època en què va rebentar la mina que van fer els francesos per a tractar de desallotjar els anglesos, que estaven dalt en el castell. A conseqüència d'aquella explosió tot el Benacantil està badat, i l'erosió del temps també ha anat deteriorant-lo fins crear unes situacions de risc que tractem d'evitar. I en el context d'aquesta obra apareix una massa rocosa de tres-centes tones que, segons un testimoni, s'havia mogut, i vam posar immediatament en marxa l'emergència i vam desallotjar una zona del barri per a evitar les possibles desgràcies. Afortunadament, les obres de consolidació de la roca han acabat i ha pogut tornar la gent a casa sense problemes.

—¿I els joves?

—És el típic problema que ha sorgit en moltes altres ciutats. Deriva un poc d'una modificació d'hàbits, i d'hàbits que xoquen amb els hàbits i els costums d'un altre tipus de població. En primer lloc, els joves ixen ara a divertir-se més tard durant els caps de setmana, i a més tenen unes pautes de diversió que sembla que fan imprescindible que hi haja una aglomeració de gent i una concentració de llocs d'oci, i això provoca greus problemes en relació als veïns que habiten la zona. I no és tant el soroll dels pubs com el que produeixen al carrer milers de joves, perquè en una zona com aquesta en què el clima és bo tot l'any s'estan amb la copa al carrer fins a les tantes de la matinada. I després, tampoc són especialment considerats i criden i canten, i trenquen botelles i orinen al carrer. I això exaspera els veïns.

—Vostè havia insinuat que la insurrecció havia estat, segons com, auspiciada

da pels mateixos propietaris dels pubs.

—No, que la concentració del divendres va ser provocada per una actuació concreta dels amos dels pubs. I a més t'ensenyaré una cosa. El divendres 12 de febrer es produeix un tancament en massa dels pubs a les tres de la matinada, expulsant tota la gent de manera fulminant, quan podien tancar a les tres i mitja perquè tenen mitja hora per a desallotjar. Inviten la gent a còpes, reparteixen xiulets i els animen perquè es concentren i protesten. I reparteixen això, que és curiosíssim. Pots llegir-ho i veuràs.

—“Para que Valencia no te corte la marcha. Para que Valencia no nos corte el rollo. Para que Valencia no...” Interessant. ¿Això és cantonalisme?

—Això és una cosa molt perillosa que passa en aquesta ciutat. I molt poca gent és conscient del que açò pot significar a mig termini. Aquesta és l'estratègia a què juga el PP. Aquesta és l'estratègia d'alguns mitjans de comunicació. I aquesta és l'estratègia que aprofita en aquests moments qualsevol que tinga un problema amb l'ajuntament o amb la comunitat autònoma. Immediatament, agita el fantasma de València. I el fantasma de València mobilitza molta gent ací.

—Hi ha un substrat molt fèrtil, ¿no?

—Tradicionalment hi ha hagut una rivalitat entre Alacant i València, però açò se n'està eixint de mare amb una estratègia molt premeditada. És a dir, si desapareix Iberia de l'aeroport d'Alacant, perquè es produeix una reestructuració estratègica del holding com han fet les grans companyies, i es decideix que Aviaco cobrirà els vols interns, com ha passat en moltes altres ciutats, doncs la culpa d'això la té València. I un es farta d'explicar que València —ni tan sols la Generalitat— no mana en Iberia, i que això respon a una estratègia de mercat i que Lió, que és la segona ciutat de França, té els vols interns coberts per Airinter i no Airfrance, i molts

exemples. Però en aquesta ciutat cala el missatge que València s'emporta Iberia.

—¿Deu anys d'Estatut no han servit per a cohesionar Alacant i València?

—No. És més, crec que assistim en els últims anys a un agreujament d'aquest problema, des del moment que un cert brou de cultiu que hi havia en la societat alacantina (perquè Alacant és una ciutat molt complexa, que no té molt clar un model d'eixida econòmica i una sèrie de problemes afegits), doncs ha estat estructurat políticament en el discurs del PP.

—¿No és un fracàs de les institucions?

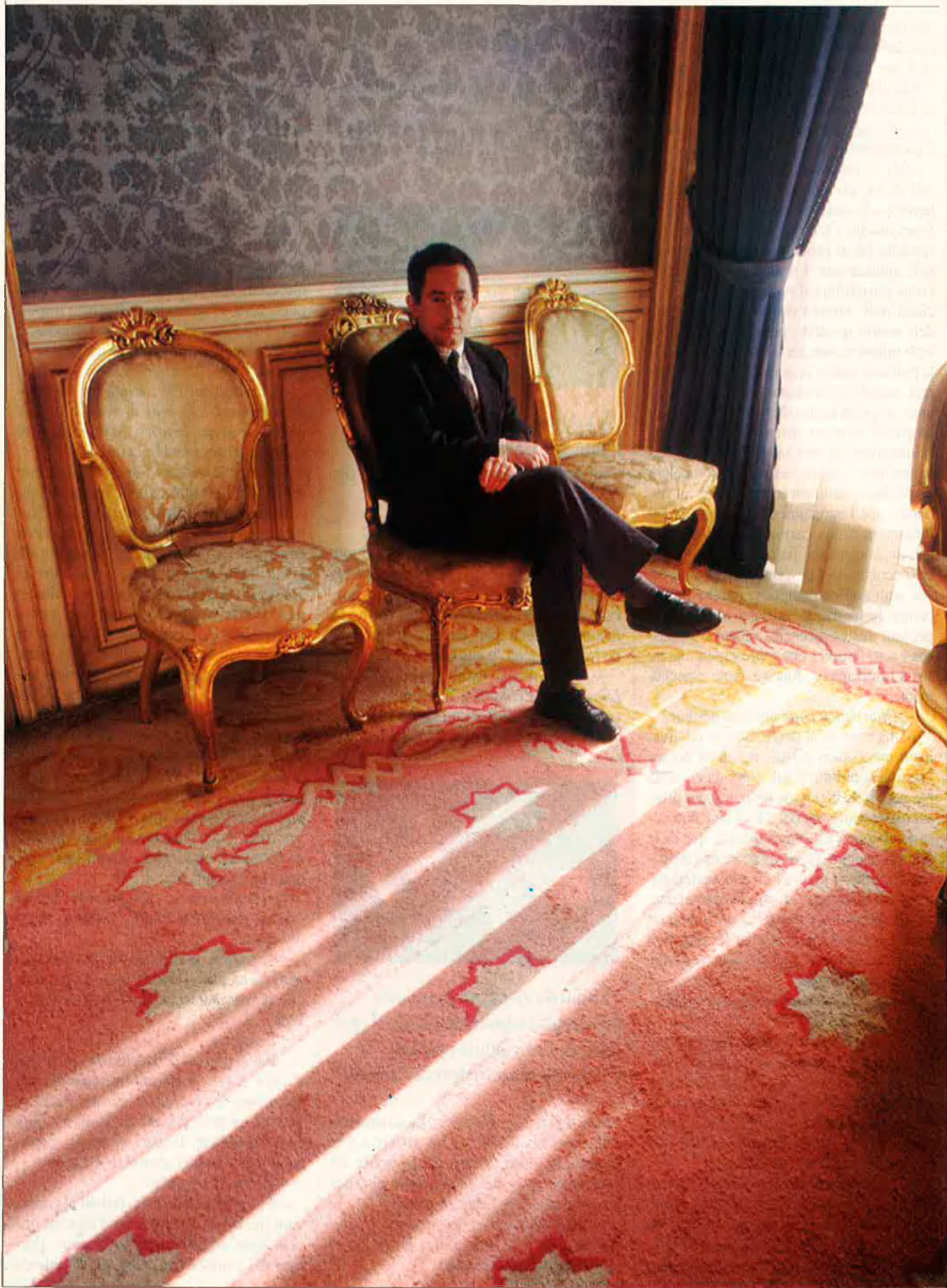
—Home, d'alguna manera, una miqueta de fracàs ha d'haver-hi en la història. Sens dubte és imputable a tots. Potser la gent d'ací no hem percebut en tota la seua magnitud el fenomen, o l'hem percebut amb un cert retard. I segurament, per part de les institucions de la Generalitat, tampoc s'ha percebut tota la gravetat del fenomen, o també s'ha percebut amb un cert retard. Ara: parle d'un fenomen localitzat en la ciutat d'Alacant, possiblement en la resta de la província no passa res paregut.

—¿L'alcaldia d'Alacant és l'encàrrec més difícil que li ha donat el partit?

—Fins ara. És molt complicat governar Alacant perquè és una ciutat amb col·lectius molt diversos, amb interessos moltes voltes contradictoris. És una ciutat, com he dit, que no té un model econòmic unívoc. És una ciutat que és capital de la província, però molts sectors de la província no la reconeixen o no li reconeixen suficientment l'exercici d'aquesta capitalitat.

—De fet, en algunes comarques pròximes es diu que se senten com en l'estranger quan vénen a Alacant.

—No crec que això ho diguen tots, encara que és possible que algú ho diga. Alacant és una ciutat bastant oberta des de sempre. I pel fet d'haver tingut una component turística molt important en els últims anys, rep molt bé totes les aportacions de fora. És una ciutat, per donar-te

una dada, on més del 50 per cent dels seus habitants no han nascut ací. Per tant, és difícil que algú se senta estrany o estranger a Alacant, encara que pot haver-hi alguna sensació en aquest sentit.

—*¿En quina situació econòmica estava l'ajuntament quan vostè el va assumir?*

—Molt complicada, per raons estructurals de tots els ajuntaments. Tots els ajuntaments d'aquest país tenen dificultats de finançament. Crec que no hem acabat de resoldre bé el problema de finançament dels ajuntaments. I a més, per les condicions particulars d'Alacant, que és una ciutat molt extensa des del punt de vista dels metres quadrats, perquè és una ciutat amb infraestructura per a acollir el doble de la població que té censada. Tot això requereix un esforç de manteniment tremend i unes despeses tremendes. A banda que ací ha passat com en altres consistoris, que l'ajuntament ha anat tapant necessitats en temes que en molts casos eren competència d'altres administracions. Això ha fet, potser, que l'estructura de despeses de l'ajuntament s'haja carregat de tal manera que quan apareixen fenòmens relatius a la crisi econòmica i descendeixen els ingressos amb què es comptava habitualment, perquè hi ha menys activitat econòmica i per tant menys llicències i menys traspasos i actes jurídics que representen ingressos a l'ajuntament, doncs es note especialment.

—*¿Quin dèficit tenia quan va arribar?*

—Una cosa és el deute, que és relativament preocupant perquè nosaltres no sobrepassem el límit legal, que està en el 25 per cent dels ingressos ordinaris del pressupost —estem prop del 24—, i una altra cosa és el dèficit en termes tècnics, que és la diferència entre ingressos corrents i despeses corrents, i això és el que vertaderament ens preocupa. En aquest ajuntament, en els últims anys s'observa un important dèficit. És molt difícil retallar les despeses en una ciutat com aquesta que requereix tant de manteniment.

—*Vostè va venir a pacificar el PSPV-PSOE a Alacant.*

—És exagerat dir-ho així. Estava en el Congrés dels Diputats, on tenia una responsabilitat important com a coordinador de la comissió de Justícia Interior, i quan es van acostar les últimes eleccions municipals el partit em va demanar que encapçalara la llista per Alacant.

Ací hi havia hagut problemes interns, i externs, i vaig acceptar l'encàrrec amb gust, perquè ser l'alcalde de la ciutat on un viu és una de les millors tasques polítiques que un pot dur endavant, encara

que també siga la més difícil.

—*¿Com està ara el partit, badat com el Benacantil?*

—En aquests moments, tot el contrari. Està millor que en molts anys.

—*¿Com ho ha fet? perquè ací s'intercanviaven agressions de diversa contundència.*

RAFA GIL

“A l'Ajuntament d'Alacant, PP i Esquerra Unida no només voten sinó que actuen i es comporten de manera molt similar.”

—Hi ha hagut un esforç per part de tots per a refer una situació que estava deteriorada. I en aquest sentit jo sóc un més, encara que siga el que encapçala el partit i la institució municipal. En aquest moment no hi ha tensions de cap classe.

—*¿Quina relació manté amb els senyors Lassaletta i Fernández Valenzuela, ex-alcalde i ex-president de la Diputació?*

—Amb el senyor José Luis Lassaletta,

RAFA GIL

“Eduardo Zaplana és un dels principals responsables, si no el que més, de l'estratègia política d'Alacant com a víctima de València.”

pràcticament cap. El senyor Lassaletta publica tots els dissabtes un article en la premsa, on dona la seua opinió sobre els problemes de la ciutat. Jo llegesc els seus articles i ja sé que pensa. Res més

—*¿I amb Fernández Valenzuela?*

—Antonio i jo som amics de fa molts anys, i continuem sent-ho.

—*Seria difícil tercerjar en una disputa en què vostè tenia un amic, ¿no?*

—Bé, no va ser exactament tercerjar. Jo el que he fet és intentar orientar el treball del partit i el de la institució municipal. La disputa es va acabar des del moment en què tant l'un com l'altre van abandonar les seues responsabilitats públiques.

—*¿Fins a quin punt el deteriorament electoral d'ara no és resultat d'aquella crispació anterior?*

—Sense dubte la situació del partit va influir bastant en els resultats de les últimes eleccions municipals. No sé fins a quin punt, però va tenir una influència important. I això ha determinat una composició política de l'ajuntament que no facilita el govern.

—*L'actitud del PP i Esquerra Unida a l'ajuntament, ¿és més la resultant d'un pacte que la que haurien de segregar com a distints grups ideològics que són?*

—Jo tinc la sensació que hi ha un cert acord tàcit, no diré exprés, quant al funcionament en l'Ajuntament d'Alacant. Només repassant l'hemeroteca, s'observen coincidències permanents en temes de singular importància per a la ciutat entre el vot d'EU i del PP. Voten junts en molts temes contra l'equip de govern, i no només voten, sinó que actuen i es comporten de manera molt similar. Nosaltres vam oferir un pacte de govern a Esquerra Unida només arribar ací, i no el van acceptar. A pesar d'això vaig donar entrada en la comissió de govern a la portaveu d'EU i després vam arribar a un acord per al pressupost municipal del 1992. I en aquests moments, fonamentalment coincidint amb els problemes de salut que va tenir la portaveu d'EU, i que l'han mantinguda apartada de l'activitat municipal, l'acord tàcit crec que s'ha intensificat.

—*¿Té consciència que governa l'última capital del PSPV-PSOE, l'última ciutat important?*

—Si parlem de capitals de província, sí, però hi ha altres ciutats importants: Elx, que té més població que Castelló, Alcoi, Elda...

—*Benidorm.*

—Bé, si parlem de Benidorm, ja parlem d'altres coses. A Benidorm guanyem els socialistes les eleccions, el que passa és que per un procediment que com a mínim es pot qualificar d'espuri, el senyor Zaplana es va fer amb el control de Benidorm.

—*¿Com el conceptua?*

—Es un home que fa un treball al capdavant del PP en la província d'Alacant que consisteix exclusivament en imatge. Darrere del comportament polític d'Eduardo

Zaplana no hi ha res quant a realitats polítiques, ni quant a projectes ni idees. És un dels principals responsables, si no el que més, de l'estratègia política de l'Alacant com a víctima de València.

—*El fet que el nom de Zaplana apareguera a les cintes del cas Naseiro, no l'ha perjudicat gens per a ser alcalde.*

—Aquestes coses perjudiquen si tenen publicitat. Des del moment que els mitjans de comunicació no en parlen, doncs deixen de perjudicar. Ara: el que s'ha dit, s'ha dit, i el que s'ha publicat, publicat està.

—*¿Què li ha passat al PSPV-PSOE per a perdre les capitals d'aquest país?*

—Crec que té molt a veure amb el fenomen del deteriorament de la vida urbana. En les grans ciutats, per la pròpia concentració de població i per les tensions que se'n deriven i una sèrie de fenòmens afegits, és on el ciutadà percep que està més deteriorada la seua vida. Bé, segurament no hem sabut resoldre aquests problemes, el que passa és que si la nostra no és una fórmula bona, la que ofereixen els altres em fa la sensació que és prou pitjor, sobretot la del PP.

—*¿No és la mateixa estratègia que van seguir vostès, guanyar les capitals primer per a aconseguir la Generalitat després?*

—Tinc la sensació que ells han volgut fer una còpia de l'estratègia que nosaltres vam desenrotllar en un cert moment, el que passa és que la desenrotllen amb unes dosis d'irresponsabilitat que em semblen perilloses per a aquest país de cara al futur.

—*El triangle Elx-Alacant-Santa Pola, ¿és alguna cosa més que un projecte econòmic?*

—Jo crec que ha de ser-ho. Tot el que siga configurar i estructurar un espai, encara que la idea original vinga des del creixement econòmic, suposa, si no a curt, a mig termini, configurar unes relacions socials diferents. I això comporta un canvi important a l'hora d'enfocar els problemes socials i l'estructura de la mateixa societat en el seu conjunt. És un projecte que és una evidència per tota aquesta àrea. El fet que una ciutat com Alacant, que té 270.000 habitants de cens, però més de 300.000 vivint, i amb tot el seu entorn, que és un continu des del punt de vista urbanístic (Sant Vicent del Raspeig, Sant Joan, el Campello, Mutxamel...), es trobe a vint quilòmetres d'un altre nucli de població

important, que és Elx, amb 200.000 habitants pràcticament, amb un espai al mig per estructurar i per ordenar, evidencia que allí hi ha alguna cosa a fer.

—*¿En quin estat es troba el projecte?*

—Hi ha un consorci per a la promoció del triangle, amb uns estatuts i un comitè executiu treballant, i estem en un procés de maduració del projecte. La Generalitat ha encarregat un estudi d'ordenació del territori, en què treballen tècnics molt qualificats, i nosaltres anem dissenyant el procés de promoció exterior d'aquest espai econòmic i social.

—*¿Quin seria el projecte pel qual no voldria abandonar l'ajuntament a mans del PP?*

—N'hi ha molts de molta transcendència, però el que més em preocuparia seria deixar la ciutat instal·lada en la dinà-

guera una implantació superior a la mitjana del conjunt de l'estat, l'ha convertit potser en aquest teatre d'operacions, perquè l'estratègia del PP passava primer per laminar el CDS i per menjar-se'n l'electorat. I després hi ha un altre element que tampoc s'ha de perdre. Ací no hi ha partits regionals, com és el cas d'Unió Valenciana, per tant, les coses queden molt més clares des de les perspectives dels grans partits. I sobretot, ja que el govern de la Generalitat te la seua a València, perquè és molt més fàcil fer victimisme ací.

—*¿Varia molt la política del PP d'ací a la de València?*

—Hi ha exemples que són escandalosos i que els mitjans de comunicació d'Alacant haurien de recollir. No cal més que mirar què han fet els diputats del PP

d'Alacant amb les esmenes als pressupostos de la Generalitat, i ja es veu que una cosa és la que diuen ací i una altra la que fan allí. En el pressupost del 1992 arriben a un acord amb el grup socialista i acaben per no portar-lo a terme perquè hi ha un enfrontament intern entre els diputats d'Alacant i els de València. O com en el pressupost del 1993, que Eduardo Zaplana planteja una sèrie d'esmenes absolutament demagògiques, de milers de milions, però n'ajorna el començament per al 1994 i així s'evita dir d'on es rebaixen aquests diners, perquè amb l'esmena s'ha de presentar l'alternativa. I després no acudeix ni a defensar-les.

—*Ha fet algunes al·lusions no gaire positives als mitjans de comunicació.*

—Els mitjans de comunicació d'Alacant, no tots, però sí una part molt important, tenen una càrrega xovinista molt forta.

—*¿Xovinista vol dir "anti-València"?*

—Bé, en aquests moments fonamentalment és així. Sembla que en alguns cercles la defensa dels interessos d'Alacant passa exclusivament per l'atac a València.

—*És terrible això que em conta.*

—Com és terrible que en els partits de l'Hèrcules i en la crema de la foguera oficial de l'ajuntament es cride "¡puta València!". Estan jugant amb una dinàmica que és tràgica. És molt greu el que està passant.

L'última plaça

Aquest home amb pinta d'agregat de física fonamental té una trajectòria repleta de responsabilitats i el peus sobre un barril de dinamita. Abans de ser jòquer per al partit, havia treballat en l'agència de viatges d'El Corte Inglés, en un pupitre electrònic de bitllets de Renfe i havia tocat en uns quants grups de rock i de folk. Una missió socialista el va dur a l'Explanada en l'any 75, i divuit anys després es jugaria la pell per aquesta *Bounty* a la deriva que és Alacant.

mica negativa a què l'està forçant el PP, en el sentit que aquesta ciutat està marginada, que és víctima de l'agressió de València, que tot el món l'odia, l'oblida... Aquesta dinàmica que destil·la el PP em sembla molt perillosa. Perquè és molt difícil oposar el raonament a un instint primari, a un instint bàsic. Però pel que sembla, el PP no es creu de cap manera que pugui arribar a governar aquesta comunitat, perquè si no, hauria d'estar adonant-se del perill que representa la fractura que provoca.

—*¿És pura coincidència que Naseiro tinga casa a Alacant, que Federico Trillo siga diputat per Alacant...? ¿Fins a quin punt Alacant és el teatre d'operacions del PP de Madrid?*

—Sí, és camp d'operacions per això i per altres raons de caràcter sociològic. El fet que en aquesta província el CDS tin-

Miquel Alberola